Plošče

(/recenzije-plosc.html)

14.06.2025

Nikoli ne slišiš iste besede dvakrat

Dolgoletni trio CPG Impro (Ana Pepelnik, Primož Čučnik in Tomaž Grom) s svojim dolgometražnim prvencem.

(http://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http%3A%2F%2Fwww.sigic.si%2Fnikoli-ne-slisis-iste-besede-dvakrat.html&title=Nikoli+ne+sli%C5%A1i%C5%A1+iste+besede+dvakrat+%7C+SIGIC)
(https://twitter.com/intent/tweet?url=http%3A%2F%2Fwww.sigic.si%2Fnikoli-ne-slisis-iste-besede-dvakrat.html&text=Nikoli+ne+sli%C5%A1i%C5%A1+iste+besede+dvakrat+%7C+SIGIC)
(https://plus.google.com/share?url=http%3A%2F%2Fwww.sigic.si%2Fnikoli-ne-slisis-iste-besede-dvakrat.html)

Muanis Sinanović

CPG Impro

uho je najljubši čut pozornosti / the ear is the most attentive sense

Sploh
2025

Zvočni poeziji tria je vredno prisluhniti že zato, ker so vsi trije člani izurjeni improvizatorji. Potem imamo tu še besedno mojstrstvo pesnice in pesnika ter glasovno izurjenost pesnice in vokalistke, poleg tega vsi trije tudi že več kot dve desetletji izkazujejo zanimanje za to izrazno formo, kar izpričujejo tako s prakso kot s teorijo. Navsezadnje

Trio **CPG Impro** ima že precej dolgo zgodovino, ki sega v prvo desetletje 21. stoletja. Aktiviral se je v različnih obdobjih in v zadnjih letih spet nadaljuje s svojim povezovanjem poezije in glasbene improvizacije, katerega produkt je album, ki ga tu obravnavamo. **Ana Pepelnik** in **Primož Čučnik** sodita med vodilne glasove sodobne slovenske poezije, **Tomaž Grom** pa je ploden in inovativen glasbenik, zvočni umetnik in v zadnjem obdobju tudi filmski ustvarjalec. Gromovo delo v vseh treh medijih – zvoku, besedi in sliki – je eksperimentalno, prevprašuje meje med njimi ter njihovo uveljavljeno umetniško sintakso, s čimer običajno dosegajo estetske učinke. Grom tako iz njih izvleče nove izrazne možnosti. Filmskemu mediju, kjer se zanaša na kreativno montažo osebnih arhivskih posnetkov brez besednega komentarja, je ob projekciji pridal improvizirano glasbo pred polnim kinom, s čimer je dal filmski izkušnji, ki je v temelju zavezana možnosti reproduciranja, pečat enkratnosti ter gledalcem pričaral posebno kinematografsko izkušnjo. Ana Pepelnik in Primož Čučnik se v svojih poetičnih raziskovanjih navezujeta na tradicijo ameriške avantgarde, obenem pa je Ana še izkušena špikerka, kar je dodatni adut v okviru zvočne poezije, kjer je zvočna dimenzija besede pomembnejša od njene pomenske plati.

Upoštevati moramo tudi razmerje med živo improvizacijo tria ter tisto, ki je zabeležena na nosilcih zvoka, kot v primeru albuma. Prostorska umeščenost (denimo nastop v skvotu **Plac** v Ljubljani leta 2023) vpliva tako na dojemanje improvizacije pri poslušalcih kot na njen potek, saj je kot praksa, ki se naslanja na naključje, odvisna tako od prostorskih dejavnikov kot tudi od interakcije z občinstvom, najsi bo ta bolj ali pa manj izrazita. V primeru posredovanja s pomočjo nosilca zvoka je interakcija seveda precej drugačna. Dodatna posebnost albumske oblike je, da je bilo njenih enajst enot posnetih v dveh časovno precej oddaljenih obdobjih, januarja 2011 in januarja 2025, medtem ko so uprostorjenja zvočenja vezana na dani trenutek, s tem pa neponovljiva in kot kolekcija zvočnih enot (improvizacij, skladb) ne presegajo časovnih razdalj. Kljub temu album deluje koherentno in enovito.

moramo omeniti tudi vrhunsko zvočno produkcijo izkušenega zvočnega umetnika Groma. Trio je unikaten v Sloveniji. Če želite slišati zvočno poezijo v slovenskem jeziku, če želite raziskovati zvočnost slovenskega jezika na ta način, potem se vsekakor obrnite nanj in mu prisluhnite.

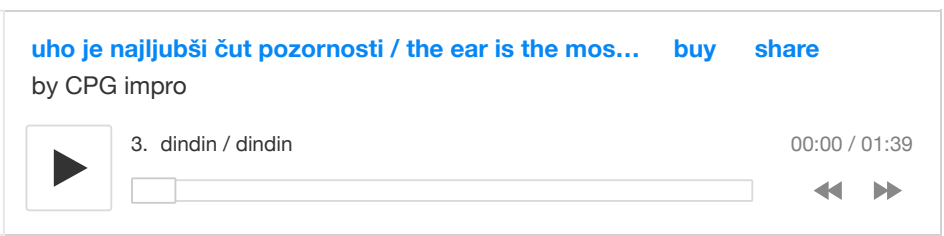
Pri interpretaciji albuma je smiselno začeti že z naslovom. *»Uho je najboljši čut pozornosti«* ni zgolj slogan ali morebitni citat, ampak ga je mogoče razumeti kot tezo. Za človeško bitje je govor osnovni nosilec pomena, sodobna kultura pa je tudi izrazito vizualna, in zdi se, da postaja vizualno z vsako generacijo bolj ponotranjeno. Jezik in oko sta torej v ospredju, medtem ko je uho običajno podrejeno jeziku. V življenju sodobnega človeka je glasba praktično vseprisotna, obdaja nas v vseh prostorih druženja, od kavarn do nakupovalnih površin, obstaja celo glasba za hotele in glasba za dvigala. Vendar ima v vseh teh primerih glasba dekorativno vlogo, medtem ko resna in alternativna glasba kot posebni zvočni in umetniški formi zahtevata pozornost in urjenje in sta povezani tudi s pripadnostjo določeni (sub)kulturi ali razredu. Improvizacija in zvočna poezija gresta še dlje, saj s svojim upoštevanjem naključja in potujevanja medija jezika zahtevata celostno pozornost, ki nas oddaljuje od naših družbenih vlog, hkrati pa s tem, ko terjata skrajno pozornost ušesa, razkrivata možnost njegove pozornosti onkraj glasbe in jezika. V civilizaciji, ki zapostavlja pozornost in poslušanje drug drugega, nas torej urita v čuječnosti in načinu življenja, ki presega distancirano kontemplacijo in vključuje akcijo. Improvizacija je tudi intenzivna akcija. Tako kot je akcijska poezija, ki ima večjo zmožnost aktiviranja telesa kot, denimo, romanopisna oblika.

Ana Pepelnik ima markanten glas, kot je nasploh v navadi pri špikerjih. Med poslušanjem se zastavlja vprašanje, v kolikšni meri se človeški glas, kolikor je vezan na govor, zares odcepi od pomena, tudi ko je naravnan onkraj pomena. V enem od posnetkov se razmerje med zvokom človeškega glasu brez in s pomenom zastavi skozi razmerje med ritmičnim izgovarjanjem stavkov, ki niso povezani v pomensko celoto, ter grlenim zvokom, ki spominja na hlastanje za zrakom. Uho in um v tem razbirata nove odtenke pomena in zvoka. Ana Pepelnik zvočne učinke ustvarja s kar se da nevtralnim ritmičnim govorom, ki ga prilagaja toku improvizacije; ritmi se pospešujejo in širijo, zlogi pa tu in tam razvlečejo, dokler samoglasnik na primer ne postane podoben instrumentalnemu tonu. Kljub vsej nevtralnosti pa barva glasu že sama sugerira določene čustvene odtenke, določene vtise o govorki in podobno. Najbrž se človeški glas od pomena najbolj odcepi ravno takrat, ko je zreduciran na čisti pomen, denimo v primeru posnetih napovedih postajališč v javnem prometu, ko algoritem znotraj dane skladnje kombinira formalno izjavo o približevanju določenemu postajališču in njegovo ime.

V govorni obliki je poleg zvočnih zaporedij glasov osrednje glasbeno sredstvo ritem, zato je logično, da na instrumentalni ravni za celostno zvočno podobo poskrbijo tolkala. Njihov zvočni učinek ne temelji na kompleksnosti, ampak na raznovrstnosti orodij, in sodeč po nastopih v živo, ta zajemajo vse od vsakdanjih predmetov do igrač. Raznolika glasbila, ki proizvajajo različne zvoke znotraj spektra enostavnih ritmov, proizvajajo svojstveno zvočno teksturo in razgibanost. Elektronsko producirani zvoki in v zanko ujeti sprotni posnetki dajo zvočni sliki volumen. Zvočne zanke so posebno zanimive, ko ritmizirani glas dobi svojo še bolj ritmizirano podvojitev in se semantično jedro besede, besedne zveze ali stavka še bolj razdrobi, medtem ko se v interakciji s sprotnim govorom, ki teče naprej, intenzivira.

Uporabljena besedila, ki so pogosto kolažirana, odpirajo različne možnosti na relaciji med pomenom in zvokom in tudi različne moduse poslušanja. Tako na primer slišimo misli **Ludwiga Wittgensteina**, osrednjega filozofa 20. stoletja, ki se je ukvarjal z možnostmi smiselne uporabe jezika ter odnosom med jezikom med smislom in pomenom kot takim. Primož Čučnik in Ana Pepelnik med drugim vodita založbo **LUD Šerpa**, ki je izdala prevod ključnega Wittgensteinovega prvenca, *Logično-filozofski traktat*, in njegove dnevniške zapise, ki se oboji znajdejo med uporabljenim besedilom. Tako dobimo metapomensko raven, to je tekst, ki prevprašuje sam pomen tekstov, s tem pa ustvarja še eno dodatno razmerje med pomenom in zvokom, kar vpliva na poslušalsko izkušnjo. V enem od zvočnih enot sam teoretski opis zazveni tako zvočno, da pride do spoja med teorijo in zvokom; to je trio sicer udejanjil že enkrat prej, na enem od predavanj v Cankarjevem domu. Teorija torej zazveni kot nekaj čutnega, kar ustvari skoraj sinestetični učinek. Nasploh je sinestezija kot spletanje čutov v naši zavesti izkušnja, ki kliče po nadaljnjih raziskavah narave sinestezije in s tem naše utelešene človeške izkušnje v neprestani interakciji z neutelešenim pomenom. Pomena namreč ni mogoče zreducirati na zvočno verigo ali vizualni sklop znakov, saj ti kažejo na pomen, ki je onkraj njih. Ozvočenost in vizualnost pomena nas v tem smislu spominjata na utelešenost zavesti, ki sama po sebi ni docela telesna kvaliteta. V odnosu do telesa ima možnost metaobravnave, v kateri ni zgolj odraz telesnosti, temveč tudi sama ustvarja (npr. filozofsko ali znanstveno) interpretacijo svoje povezanosti s telesom, ki samo po sebi te možnosti nima.

Skratka, obstaja veliko načinov, možnosti poslušanja, in za to je treba investirati v uho in aktivirati uho. Zvočni poeziji tria je vredno prisluhniti že zato, ker so vsi trije člani izurjeni improvizatorji. Potem imamo tu še besedno mojstrstvo pesnice in pesnika ter glasovno izurjenost pesnice in vokalistke, poleg tega vsi trije tudi že več kot dve desetletji izkazujejo zanimanje za to izrazno formo, kar izpričujejo tako s prakso kot s teorijo. Navsezadnje moramo omeniti tudi vrhunsko zvočno produkcijo izkušenega zvočnega umetnika Groma. Trio je unikaten v Sloveniji. Če želite slišati zvočno poezijo v slovenskem jeziku, če želite raziskovati zvočnost slovenskega jezika na ta način, potem se vsekakor obrnite nanj in mu prisluhnite.

Ana Pepelnik (/?tag=Ana+Pepelnik)

CPG Impro (/?tag=CPG+Impro)

eksperimentalna glasba (/?tag=eksperimentalna+glasba)

poezija (/?tag=poezija)

Primož Čučnik (/?tag=Primo%C5%BE+%C4%8Cu%C4%8I

svobodna improvizacija (/?tag=svobodna+improvizacija)

Tomaž Grom (/?tag=Toma%C5%BE+Gr

Zavod Sploh (/?tag=Zavod+Sploh)

zvočna poezija (/?tag=zvo%C4%8Dna+poezija)